

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 18282

Tarih : 04.06.2026

10/4241

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de glifosat etken maddeli tarım ilaçlarının kullanım miktarını, ruhsatlandırma ve denetim süreçlerini, gıdalardaki kalıntı düzeylerini, halk sağlığı, çevre, toprak, su kaynakları ve biyolojik çeşitlilik üzerindeki olası etkilerini; çocuklar, hamileler, yaşlılar ve kronik hastalar başta olmak üzere yurttaşların gıda yoluyla maruz kaldığı riskleri ve glifosata alternatif tarımsal yöntemlerin uygulanabilirliğini bütün yönleriyle araştırmak, bu alandaki sorunların tespiti ve kamu sağlığını esas alan çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla, Anayasa’nın 98’inci ve İttüzüğün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını teklif ve arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU
Kocaeli Milletvekili

GEREKÇE

Glifosat, dünyada ve Türkiye’de en yaygın kullanılan yabancı ot öldürücü tarım kimyasallarından biridir. Tarımsal üretimde verim artışı ve yabancı ot kontrolü amacıyla kullanılan bu madde, son yıllarda insan sağlığı ve çevre üzerindeki olası etkileri nedeniyle ciddi tartışmaların odağına yerleşmiştir.

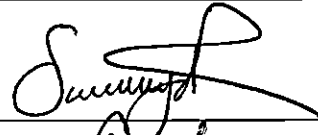
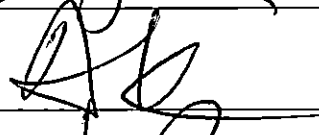

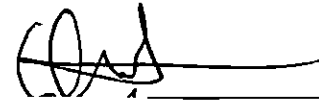

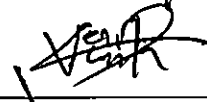
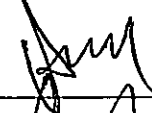

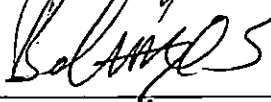

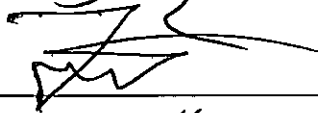

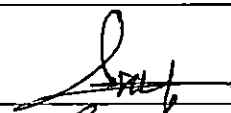
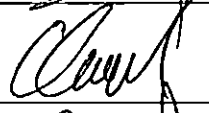
Dünya Sağlık Örgütü’ne bağlı Uluslararası Kansere Araştırmaları Ajansı’nın glifosatu “insanlar için muhtemelen kanserojen” olarak sınıflandırması, bu maddenin yalnızca tarımsal bir girdi olarak değil, aynı zamanda önemli bir halk sağlığı meselesi olarak ele alınması gerektiğini göstermektedir. Buna karşılık bazı uluslararası kurumların farklı değerlendirmelerde bulunması, konunun bilimsel belirsizlik taşıdığını ve ihtiyat ilkesinin uygulanmasını zorunlu kıldığını ortaya koymaktadır.

Glifosatin yalnızca üreticiler açısından değil, tüketiciler açısından da risk oluşturabileceği değerlendirilmektedir. Tahıllar, bakliyatlar, sebzeler, meyveler ve işlenmiş gıdalar yoluyla yurttaşların bu maddeye düşük dozlarda fakat sürekli biçimde maruz kalıp kalmadığı yeterince bilinmemektedir. Özellikle çocuklar, hamileler, yaşlılar, kronik hastalar ve bağışıklık sistemi zayıf bireyler açısından bu maruziyetin etkileri ayrıca araştırılmalıdır.

Bilimsel çalışmalarda glifosatin bağırsak mikrobiyotası, mineral dengesi, hormonal sistem, karaciğer ve böbrek fonksiyonları, kanser riski, nörolojik hastalıklar ve bağışıklık sistemi üzerindeki olası etkilerine dair farklı bulgular yer almaktadır. Bu bulguların Türkiye’deki kullanım miktarları, uygulama biçimleri, denetim düzeyi ve gıda kalıntı analizleriyle birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan glifosatin toprak canlılığı, yeraltı ve yüzey suları, arılar, kuşlar ve biyolojik çeşitlilik üzerindeki etkileri de kamu denetimine muhtaçtır. Tarımda kimyasal bağımlılığın artması, çiftçilerin alternatif yöntemlere erişememesi ve gıda güvenliğinin piyasacı bir anlayışa terk edilmesi, meseleyi yalnızca sağlık değil aynı zamanda ekoloji ve tarım politikası sorunu hâline getirmektedir.

Bu nedenle Türkiye’de glifosat kullanım miktarlarının, ithalat ve ruhsatlandırma süreçlerinin, gıdalardaki kalıntı düzeylerinin, denetim sonuçlarının, halk sağlığına etkilerinin ve alternatif tarım yöntemlerinin Meclis tarafından bütün yönleriyle araştırılması zorunludur. Kamu sağlığını önceleyen, şeffaf, bilimsel ve denetlenebilir bir tarım politikası için Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

1	SÜMEYYE BOZ ÇAKI	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7			
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DİYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	